

THÔNG BÁO

**Ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc
tại Hội nghị tổng kết công tác phòng, chống thiên tai
và tìm kiếm cứu nạn năm 2018, triển khai nhiệm vụ thời gian tới**

Ngày 20 tháng 6 năm 2019, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã tham dự và chỉ đạo Hội nghị tổng kết công tác phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn năm 2018, triển khai nhiệm vụ thời gian tới. Cùng dự tại đầu cầu Hà Nội có Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng - Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai; các đồng chí: Nguyễn Xuân Cường, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn - Phó Trưởng ban thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai, Phan Xuân Dũng, Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học Công nghệ và Môi trường của Quốc hội; lãnh đạo và các thành viên của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai và Ủy ban Quốc gia ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn; tại đầu cầu các địa phương có lãnh đạo và thành viên Ban Chỉ huy phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn cấp tỉnh, huyện và một số xã. Sau khi nghe báo cáo của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai, Ủy ban Quốc gia ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, Bộ Tài nguyên và Môi trường, ý kiến của các Bộ, địa phương liên quan, Thủ tướng Chính phủ có ý kiến chỉ đạo như sau:

I. ĐÁNH GIÁ CHUNG

Việt nam là quốc gia thường xuyên bị tác động của thiên tai. Công tác phòng, chống thiên tai, luôn được Đảng, Nhà nước đặc biệt quan tâm, hệ thống pháp luật, tổ chức bộ máy và cơ quan chỉ đạo điều hành phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn ngày càng được hoàn thiện, củng cố; các cấp, các ngành đã chỉ đạo quyết liệt, nêu cao tinh thần chủ động, tự giác, trách nhiệm trong dân, qua đó đã hạn chế được một phần thiệt hại do thiên tai gây ra.

Trước tác động của biến đổi khí hậu, thiên tai bất thường, cực đoan đòi hỏi các cấp, các ngành và mọi người dân đều phải chủ động, chung tay phòng, chống thiên tai, không chủ quan vì thực tiễn cho thấy nơi nào chủ quan, không chủ động phòng, chống, thiệt hại sẽ rất lớn. Phải có phương án chủ động ứng phó với các loại hình thiên tai có thể xảy ra vì thiên tai có thể xảy ra bất cứ nơi nào, thời điểm nào cả ở vùng núi, đồng bằng và đô thị.

Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai, Ủy ban Quốc gia ứng phó sự cố thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường, các bộ, ngành khác có liên quan, đặc biệt là cấp ủy, chính quyền các cấp thời gian qua đã có nhiều cố gắng, đưa ra nhiều kinh nghiệm tốt, nhiều cách làm hay trong phòng, chống thiên tai; nhiều tổ chức quốc tế đã hỗ trợ và đưa ra nhiều kinh nghiệm trong công tác phòng, chống thiên tai.

Kết quả đạt được:

- Công tác phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn được cả hệ thống chính trị và toàn xã hội quan tâm, vận dụng linh hoạt phương châm “bốn tại chỗ”, phát huy vai trò của cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn các cấp, đặc biệt là của lực lượng vũ trang (quân đội, công an), dân quân tự vệ và chính quyền cơ sở trong phòng, chống thiên tai, sự cố, cứu hộ cứu nạn, luôn sẵn sàng trong mọi tình huống, qua đó giảm nhẹ thiệt hại do thiên tai, sự cố (đã huy động hơn 300 nghìn lượt người với trên 9000 lượt phương tiện tham gia ứng phó, khắc phục hậu quả thiên tai, sự cố; tổ chức ứng cứu hàng nghìn vụ, cứu được gần 7000 người và gần 400 phương tiện, đặc biệt đã tổ chức cung cấp thông tin, hướng dẫn cho gần 900 nghìn lượt phương tiện với gần 4 triệu lượt người hoạt động trên biển di chuyển, tránh trú bão, áp thấp nhiệt đới; tổ chức nhiều đợt di dời, sơ tán khẩn cấp với trên 600 nghìn người tới nơi an toàn).

- Thể chế, pháp luật liên quan đến công tác phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn tiếp tục được hoàn thiện. Tổ chức bộ máy, cơ quan chỉ đạo, điều hành phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn được kiện toàn và ngày càng hoạt động chuyên nghiệp, hiệu quả hơn.

- Công tác dự báo cảnh báo thiên tai có nhiều tiến bộ, chất lượng dự báo từng bước được cải thiện, ngày càng chi tiết, cụ thể, kịp thời hơn; phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan tham mưu chỉ đạo với cơ quan dự báo khí tượng thủy văn. Ứng dụng khoa học công nghệ tiên tiến trong quan trắc, giám sát bước đầu được quan tâm. Công tác phòng ngừa thiên tai được quan tâm, triển khai sâu rộng; cơ sở hạ tầng phòng chống thiên tai được đầu tư củng cố, nâng cấp; trang thiết bị phòng, chống thiên tai, tìm kiếm, cứu hộ, cứu nạn từng bước hiện đại. Công tác ứng phó, khắc phục hậu quả, tái thiết sau thiên tai và tìm kiếm cứu nạn được triển khai chủ động, quyết liệt, tương đối kịp thời. Công tác xã hội hóa nguồn lực bước đầu được đẩy mạnh (nhiều cá nhân, tổ chức, doanh nghiệp đã quan tâm hỗ trợ, đầu tư hệ thống trạm quan trắc đo mưa tự động, tham gia vào các hoạt động phòng, chống thiên tai). Hoạt động truyền thông, nâng cao nhận thức cộng đồng có nhiều sáng kiến, kết hợp truyền thống và hiện đại phù hợp với từng vùng đã góp phần nâng cao nhận thức, giảm thiểu thiệt hại cho người dân. Lực lượng vũ trang và các lực lượng cứu hộ, cứu nạn đã chủ động, kịp thời ứng cứu, hỗ trợ nhân dân các nước trong những tình huống thiên tai, sự cố.

Một số hạn chế:

Bên cạnh những kết quả tích cực, công tác phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn vẫn còn không ít hạn chế, yếu kém: Thiệt hại do thiên tai còn lớn, nhất là thiệt hại về tính mạng của người dân khi xảy ra mưa lũ, lũ quét, sạt lở đất do thiếu quyết liệt, chủ quan (một số địa phương liên tiếp xảy ra lũ quét, sạt lở đất, gây thiệt hại lớn về người và tài sản). Khả năng chống chịu của cơ sở hạ tầng, nhất là công trình phòng, chống thiên tai còn yếu (nhiều khu dân cư chưa đảm bảo an toàn, đê điều xuống cấp chưa được đầu tư, thiếu khu neo đậu cho tàu thuyền, thoát nước đô thị kém, hệ thống giao thông dễ bị sạt lở khi mưa lớn). Công tác giám sát, dự báo, cảnh báo thiên tai đã có nhiều cố gắng nhưng chưa

theo kịp diễn biến thiên tai ngày càng phức tạp, bất thường, chưa đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của xã hội. Công tác phòng ngừa thiên tai chưa được quan tâm đúng mức trong quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội của một số ngành, địa phương gây rủi ro thiên tai; công tác chỉ đạo, ứng phó đôi lúc chưa kịp thời, chính xác, hiệu quả thấp; công tác khắc phục hậu quả còn chậm, nhiều khâu lúng túng, thủ tục rườm rà; quy trình tiếp nhận viện trợ, cứu trợ, khắc phục khẩn cấp còn chậm, không kịp thời. Một số nơi chính quyền và người dân còn chủ quan, chưa nhận thức đầy đủ, chưa thực hiện hết trách nhiệm trong phòng, chống thiên tai. Cơ chế, chính sách xã hội hóa chưa hiệu quả.

II. MỘT SỐ THÁCH THỨC VÀ QUAN ĐIỂM CHỈ ĐẠO

1. Thiên tai ngày càng phức tạp, cực đoan, đặt ra nhiều thách thức đối với công tác phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn thời gian tới là: Quá trình phát triển kinh tế - xã hội chưa bền vững, chưa tính đủ tác động của thiên tai làm gia tăng rủi ro thiên tai. Dân số, quy mô nền kinh tế tăng nhanh, cùng với tốc độ công nghiệp hoá, đô thị hoá cao, đặt ra yêu cầu về xã hội an toàn hơn trước thiên tai ngày càng cao, công tác phòng chống thiên tai phải quyết liệt, hiệu quả hơn; không tách rời sự phát triển kinh tế - xã hội với phòng, chống thiên tai. Tác động của biến đổi khí hậu làm thiên tai bất thường, trái quy luật là thách thức đối với công tác dự báo và ứng phó, nhất là đối với mưa lớn cục bộ, lũ quét, sạt lở đất, triều cường. Một số Bộ, ngành, địa phương chưa thực sự chủ động trong phòng, chống thiên tai.

2. Quan điểm chỉ đạo đối với công tác phòng, chống thiên tai là cần xây dựng xã hội an toàn trước thiên tai; đây là trách nhiệm của hệ thống chính trị, toàn dân, toàn xã hội, là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên liên tục, vừa trước mắt, vừa lâu dài của cấp uỷ, chính quyền, các ngành, các cấp; phòng, chống thiên tai phải theo hướng quản lý rủi ro, lấy phòng ngừa làm chính; phát huy vai trò của cộng đồng ở địa phương trong hỗ trợ người dân ứng phó thiên tai theo tinh thần “bốn tại chỗ”.

3. Yêu cầu công tác phòng, chống thiên tai là chủ động hơn, kịp thời hơn, hiệu quả hơn để ổn định đời sống, bảo vệ hạnh phúc của nhân dân, không để người dân chịu cảnh màn trời chiếu đất, thiếu đói do thiên tai, không để ai ở lại phía sau, đặc biệt là bảo vệ tính mạng của người dân, phát triển của đất nước.

III. NHIỆM VỤ THỜI GIAN TỚI:

Các cấp, các ngành, địa phương và toàn thể nhân dân tiếp tục thực hiện tốt Chủ đề của tuần lễ Phòng chống thiên tai Quốc gia năm nay là “Giảm thiểu rủi ro thiên tai bắt đầu từ cộng đồng”, tập trung vào một số nhiệm vụ trọng tâm sau:

1. Khẩn trương kiện toàn cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng chống thiên tai; quy chế hoạt động, phân công rõ thẩm quyền, trách nhiệm của từng thành viên để bảo đảm hiệu quả hoạt động của cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng chống thiên tai các cấp.

2. Rà soát, cập nhật, hoàn thiện phương án ứng phó thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, không để bị động, bất ngờ, kể cả trong các tình huống thiên tai bất lợi.

3. Tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức, hướng dẫn kỹ năng phòng, chống thiên tai cho các lực lượng và người dân thông qua tập huấn, diễn tập, truyền thông.

4. Tiếp tục hoàn thiện chính sách, pháp luật, kiện toàn tổ chức bộ máy liên quan đến công tác phòng chống thiên tai, trong đó có việc xây dựng đội ngũ làm công tác tham mưu và phòng chống thiên tai chuyên nghiệp bảo đảm hoạt động hiệu quả, xem xét cụ thể đề đề xuất thành lập Quỹ phòng chống thiên tai Quốc gia theo đúng quy định của pháp luật.

5. Tập trung nâng cao chất lượng dự báo, cảnh báo thiên tai, trong đó cần nâng cao năng lực đội ngũ làm công tác dự báo, bổ sung các trạm quan trắc khí tượng thủy văn, hiện đại hóa công nghệ dự báo để dự báo kịp thời, chính xác hơn, phục vụ hiệu quả công tác chỉ đạo, ứng phó thiên tai.

6. Nâng cao năng lực tham mưu, chỉ đạo điều hành, hiệu lực, hiệu quả của hệ thống cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng chống thiên tai các cấp; đầu tư cơ sở vật chất, hiện đại hóa trang thiết bị, công nghệ, cơ sở dữ liệu phục vụ công tác tham mưu, hỗ trợ ra quyết định phòng chống thiên tai được kịp thời, chính xác; tập trung hoàn thành các thủ tục đề sớm triển khai xây dựng Trung tâm điều hành phòng chống thiên tai Quốc gia kết hợp phục vụ tập huấn, huấn luyện phòng chống thiên tai.

7. Tiếp tục đầu tư nâng cao khả năng chống chịu trước thiên tai của công trình kết cấu hạ tầng, đặc biệt là hệ thống đê điều, hồ đập. Ưu tiên bố trí nguồn lực từ ngân sách và có chính sách phù hợp huy động nguồn lực ngoài ngân sách cho công tác phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn.

8. Đẩy mạnh nghiên cứu ứng dụng khoa học công nghệ, tăng cường hợp tác quốc tế trong công tác phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn, nhất là quan trắc, giám sát, dự báo phục vụ chỉ đạo, ứng phó thiên tai, tìm kiếm cứu nạn.

IV. PHÂN CÔNG MỘT SỐ NHIỆM VỤ CỤ THỂ:

1. Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai: Sớm kiện toàn, hoàn thiện quy chế hoạt động, phân công cụ thể từng thành viên trực tiếp kiểm tra, đôn đốc công tác chuẩn bị ứng phó thiên tai của các địa phương, nhất là kiểm tra thực hiện phương châm "bôn tại chỗ"; rà soát, hoàn thiện kế hoạch, phương án ứng phó với thiên tai cấp quốc gia, nhất là ứng phó với bão, mưa lũ, lũ quét, sạt lở đất; tổ chức diễn tập ứng phó thiên tai, ban hành và triển khai "Bộ chỉ số đánh giá công tác phòng, chống thiên tai cấp tỉnh" theo kế hoạch; tăng cường cơ sở vật chất, trang thiết bị, sớm hoàn thành kết nối trực tuyến giữa cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo với Ban chỉ huy các tỉnh, thành phố để phục vụ hoạt động chỉ đạo ứng phó thiên tai kịp thời, hiệu quả.

2. Ủy ban Quốc gia ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, Bộ Quốc phòng rà soát, hoàn thiện kịch bản, phương án huy động lực lượng, phương tiện ứng phó thiên tai, sự cố, đặc biệt là ứng phó các tình huống thiên tai, sự cố lớn, không để bị động, bất ngờ trước mọi tình huống (quân đội trong thời bình phải kịp thời hỗ trợ giúp người dân, địa phương khi thiên tai). Tiếp tục

bổ sung phương tiện, trang thiết bị phục vụ công tác tìm kiếm cứu nạn, đặc biệt là phương tiện, trang thiết bị ứng phó sự cố tràn dầu, cứu hộ sập công trình ngầm, sự cố hóa chất. Tổ chức diễn tập, huấn luyện, tập huấn chuyên môn nghiệp vụ ứng phó sự cố thiên tai và tìm kiếm cứu nạn, kiểm tra thực hiện nhiệm vụ ứng phó sự cố, thiên tai và tìm kiếm cứu nạn tại một số ngành, địa phương theo kế hoạch.

3. Bộ Tài nguyên và Môi trường tập trung chỉ đạo làm tốt công tác dự báo, cảnh báo thiên tai, bảo đảm kịp thời, chính xác phục vụ công tác chỉ đạo, ứng phó; nâng cao năng lực giám sát, dự báo, cảnh báo thiên tai, tập trung hoàn thiện hệ thống trạm khí tượng thủy văn quốc gia, đẩy mạnh xã hội hóa nguồn lực; hướng dẫn, đôn đốc triển khai các trạm khí tượng thủy văn chuyên dùng theo pháp luật về khí tượng thủy văn (hướng dẫn cụ thể việc xây dựng trạm khí tượng thủy văn chuyên dùng đảm bảo đồng bộ, hiệu quả, tránh lãng phí nguồn lực). Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan rà soát Quy trình vận hành liên hồ chứa, làm rõ trách nhiệm của các chủ thể và của chính quyền địa phương, hướng dẫn cụ thể, rõ ràng, không để tình trạng lúng túng trong vận hành hồ chứa (đề xuất sửa đổi, bổ sung trong trường hợp cần thiết).

4. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chỉ đạo kiểm tra và triển khai công tác đảm bảo an toàn đê điều, hồ đập thủy lợi; đôn đốc tiến độ các dự án khắc phục sự cố đê điều, hồ đập, sạt lở bờ sông, bờ biển, di dời dân khẩn cấp đã được bố trí kinh phí hỗ trợ từ nguồn dự phòng ngân sách trung ương năm 2018. Triển khai dự án thí điểm hệ thống cảnh báo thiên tai tại một số khu vực, dự án thử nghiệm chống lũ bùn, đá. Chủ động phối hợp với Ủy ban nhân dân thành phố Hà Nội, Bộ Xây dựng và các cơ quan có liên quan khẩn trương hoàn thành các thủ tục để sớm triển khai việc xây dựng Trung tâm điều hành phòng, chống thiên tai Quốc gia theo kế hoạch đã đề ra, đảm bảo việc tham mưu phục vụ chỉ đạo điều hành của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai.

5. Bộ Công Thương tiếp tục chỉ đạo triển khai công tác đảm bảo an toàn các hồ chứa thủy điện và các công trình thuộc lĩnh vực quản lý nhà nước của ngành; chỉ đạo Tập đoàn Điện lực Việt Nam và chủ hồ ứng dụng khoa học công nghệ trong quan trắc, dự báo nguồn nước và tính toán vận hành hồ, phối hợp với các cơ quan liên quan vận hành hiệu quả các hồ chứa thủy điện để vừa đảm bảo an toàn tuyệt đối, vừa khai thác tối đa hiệu quả nguồn tài nguyên nước; đảm bảo an toàn hệ thống điện trong mùa mưa lũ, cung cấp đủ điện, không để mất điện kéo dài tại khu vực bị thiên tai.

6. Bộ Xây dựng chỉ đạo kiểm tra, rà soát tiêu chuẩn, quy chuẩn, quy hoạch thoát nước trong điều kiện tác động của biến đổi khí hậu, khắc phục tình trạng úng ngập tại các đô thị khi mưa lớn.

7. Bộ Khoa học công nghệ chủ trì xây dựng các chương trình, đề tài khoa học công nghệ liên quan đến công tác phòng, chống thiên tai, trong đó tập trung nghiên cứu các giải pháp phòng chống lũ quét, sạt lở đất ở miền núi phía Bắc, sạt lở ven biển, ven sông ở miền Trung và đồng bằng sông Cửu Long.

8. Bộ Y tế chỉ đạo rà soát phương án ứng phó thiên tai và chủ động bố trí cơ sở dự phòng để sẵn sàng hỗ trợ các địa phương khắc phục hậu quả thiên tai khi có yêu cầu.

9. Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính ưu tiên cân đối, bố trí ngân sách hàng năm và kế hoạch đầu tư công trung hạn để đầu tư cho công tác phòng, chống thiên tai, trong đó có việc xây dựng Trung tâm điều hành phòng chống thiên tai Quốc gia, thực hiện các nhiệm vụ cấp bách phòng, chống thiên tai, trong đó ưu tiên đầu tư hệ thống giám sát, quan trắc, dự báo thiên tai, xây dựng, cập nhật cơ sở dữ liệu, trang thiết bị phục vụ phòng, chống thiên tai; thực hiện di dời dân cư khẩn cấp khỏi vùng có nguy cơ lũ quét, sạt lở; xử lý khẩn cấp công trình đê điều, hồ đập không bảo đảm an toàn, khắc phục sạt lở bờ sông, bờ biển. Dự phòng ngân sách hàng năm cần ưu tiên cho khắc phục hậu quả thiên tai và các nhiệm vụ cấp bách khác.

10. Chính quyền các cấp ở địa phương là trọng tâm trong công tác phòng, chống thiên tai, chịu trách nhiệm chính trước Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Ban Chỉ đạo Trung ương và nhân dân về công tác phòng, chống thiên tai trên địa bàn, tổ chức quán triệt, thống nhất về nhận thức, có kế hoạch, phương án cụ thể để triển khai thực hiện hiệu quả công tác phòng, chống thiên tai; khẩn trương kiện toàn Ban chỉ huy phòng, chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn các cấp, tập trung xây dựng các đội xung kích phòng chống thiên tai ở cấp xã tại các khu vực trọng điểm.

11. Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam và các cơ quan truyền thông cần tiếp tục làm tốt công tác thông tin, truyền thông, phối hợp với các cơ quan tăng cường phổ biến kiến thức, kỹ năng ứng phó thiên tai, cứu hộ cứu nạn, kịp thời nêu những tấm gương tốt trong công tác phòng, chống thiên tai.

12. Về các kiến nghị cụ thể: giao Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống thiên tai, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tổng hợp, phối hợp với các Bộ có liên quan, báo cáo, đề xuất Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo xử lý cụ thể.

Văn phòng Chính phủ thông báo để các cơ quan liên quan biết, thực hiện./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng CP;
- Ban Chỉ đạo TW về phòng, chống thiên tai;
- Ủy ban QG ứng phó sự cố thiên tai & TKCN;
- Các Bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc CP;
- HĐND, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, các Vụ: TH, KTTH, NC, CN, KGVX;
- Lưu: VT, NN (3). Tuyenh 16

Mai Tiến Dũng